

Zákonný úrok - Portugalsko

Upozorňujeme, že výchozí [pt](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: [en](#)

OBSAH

- 1 Je v členském státě stanoven „zákonný úrok“? Pokud ano, jak je v tomto členském státě „zákonný úrok“ definován?
- 2 Pokud ano, jaká je jeho výše/sazba a jakým právním předpisem se řídí? Jestliže jsou umožněny různé sazby zákonného úroku, jaké okolnosti a podmínky se na ně vztahují?
- 3 Jsou případně k dispozici další informace o způsobu výpočtu zákonného úroku?
- 4 Existuje bezplatný on-line přístup k výše uvedenému právnímu předpisu?

1 Je v členském státě stanoven „zákonný úrok“? Pokud ano, jak je v tomto členském státě „zákonný úrok“ definován?

Zákonný úrok

Ano, portugalské právní předpisy stanoví sazby zákonných úroků.

Úrok může být dohodnut stranami, anebo stanoven zákonem. Jestliže je úrok dohodnut stranami, jedná se o smluvní úrok. **Jestliže je úrok stanoven zákonem, jedná se o zákonný úrok.**

Smluvní a zákonný úrok může být **občanskoprávní** či **obchodněprávní**.

Účel úroku

Obecně platí, že existují dva druhy úroku: výnosový úrok (např. úrok splatný za půjčku) a sankční úrok (např. úrok z prodlení s plněním závazku).

Zákonný úrok z prodlení

Jestliže se dlužník dostane do **prodlení s plněním peněžitého závazku**, jako obecné pravidlo platí, že **náhrada za prodlení odpovídá zákonnému úroku** ode dne, kdy se dlužník dostal do prodlení. Peněžní závazek je povinnost poskytnout druhé straně peněžité plnění.

Okamžik prodlení

Má se za to, že dlužník je v prodlení, jestliže mu bylo soudní nebo mimosoudní cestou oznámeno, že má splnit závazek.

Existují však tři případy, kdy se má za to, že je dlužník v prodlení, aniž by bylo nutné mu to oznamovat:

1. jestliže byl stanoven pevný termín plnění závazku;
2. jestliže závazek vznikl z protiprávního jednání;

3. jestliže se dlužník oznámení vyhýbá; v tomto případě se má za to, že je dlužník v prodlení ode dne, kdy by mu oznámení bylo normálně doručeno.

Jestliže úvěr není likvidní, prodlení nemůže nastat až do chvíle, kdy se stane likvidním, ledaže je nedostatek likvidity způsoben vinou dlužníka. Jestliže dlužník odpovídá za protiprávní jednání nebo riziko, má se za to, že je v prodlení ode dne, kdy mu bylo doručeno formální oznámení, ledaže se již dříve dostal do prodlení v souladu s pravidly uvedenými v první části tohoto odstavce.

Zánik úroku

Jakmile úrok vznikne, není nezbytně závislý na jistině. Jedno je možné převést nebo zrušit, aniž by to mělo vliv na druhé.

Použití dílčích splátek

Vnitrostátní právní předpisy stanoví pro použití splátek následující pravidla:

- i) Jestliže dlužník má vedle jistiny uhradit i náklady či úroky nebo má-li povinnost věřiteli poskytnout náhradu v důsledku prodlení, platba, která nestačí k úhradě celé částky, bude použita k úhradě nákladů, úroků a jistiny, a to v tomto pořadí;
- ii) jistinu lze uhradit jediné až jako poslední, ledaže věřitel souhlasí s jiným postupem.

Úroky z úroků

V některých případech mohou být běžné úroky úročeny sankčními úroky (složený úrok).

Aby bylo možno úroky dále úročit, je třeba, aby nastala jedna z následujících situací:

dlužníkovi musí být buď soudem oznámeno, aby vzniklé úroky kapitalizoval, anebo dlužník musí platit úroky pod sankci kapitalizace.

Kapitalizovat lze pouze úroky odpovídající období alespoň jednoho roku. Toto omezení složených úroků se neuplatní, jestliže je to v rozporu se zvláštními předpisy či praktikami daného odvětví (např. v případě úvěrů poskytnutých finančními institucemi podléhajícími zvláštní právní úpravě).

Podle vnitrostátní judikatury nemůže být sankční úrok dále úročen sankčním úrokem. Stejně tak z principu nemůže být dále úročen zákonný úrok dlužný v důsledku prodlení s plněním peněžitého závazku. To platí, aniž by byly dotčeny jakékoliv odchylky ve výkladu obsaženém v judikatuře a zákonem stanovená možnost použít povinné finanční sankce v případě, že je úhrada peněžní částky nařízena rozhodnutím soudu.

2 Pokud ano, jaká je jeho výše/sazba a jakým právním předpisem se řídí? Jestliže jsou umožněny různé sazby zákonného úroku, jaké okolnosti a podmínky se na ně vztahují?

Sazba zákonných úroků se liší podle toho, zda se jedná o občanskoprávní či obchodněprávní úrok.

Občanskoprávní zákonný úrok

Občanskoprávní úrok je stanoven společnou ministerskou prováděcí vyhláškou (*Portaria*) ministrů spravedlnosti a financí, a to v souladu s § 449 odst. 1 portugalského občanského zákoníku (*Código Civil*). V prosinci roku 2015 (v době, kdy byl tento příspěvek psán) byly sazby úroků stanoveny ministerskou prováděcí vyhláškou č. 291/03 ze dne 8. dubna 2003.

Obchodněprávní zákonný úrok

Obchodněprávní zákonný úrok je obvykle splatný ve vztahu k úvěru, který dluží obchodní společnosti, podniky či právnické osoby, a zejména ve vztahu k druhům úvěrů uvedených v legislativním nařízení č. 62/2013 ze dne 10. května 2013 uvedeném níže.

Obchodněprávní úrok je stanoven společnou ministerskou prováděcí vyhláškou ministrů spravedlnosti a financí, a to v souladu s čl. 102 odst. 3 až 5 portugalského občanského zákoníku (*Código Comercial*). V době psaní tohoto příspěvku v prosinci 2015 byly sazby obchodněprávních úroků upraveny ministerskou prováděcí vyhláškou č. 277/13 ze dne 26. srpna 2013, podle níž se sazby obchodněprávních úroků stanovují na pololetní bázi.

Výše každé sazby obchodněprávních úroků uvedených v ministerské prováděcí vyhlášce č. 277/13 ze dne 26. srpna 2013 je stanovena prostřednictvím oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance (*Direcção Geral do Tesouro e Finanças*), uveřejněného ve Věstníku republiky, 2. sérii, a to k 15. lednu a 15. červenci každého roku.

Ministerská prováděcí vyhláška č. 277/13 ze dne 26. srpna 2013 stanoví dvě sazby obchodněprávních sankčních úroků, které se liší podle toho, jaké transakce se týkají:

1. první je úroková sazba, která se použije v případě prodlení s platbou týkající se obchodní transakce mezi obchodními společnostmi či mezi obchodními společnostmi a veřejnými subjekty a která je stanovena v legislativním nařízení č. 62/2013 ze dne 10. května 2013;
2. druhou je doplňková sazba sankčního úroku, která se použije v případě ostatních operací a vztahuje se k úvěru, který dluží obchodní společnosti, jednotlivé podniky či právnické osoby a která je upravena v § 102 odst. 3 portugalského obchodního zákoníku.

Sazby zákonných úroků, ať už občanskoprávních, či obchodněprávních, se liší v závislosti na čase. Z tohoto důvodu je při výpočtu úroků nutno vzít v úvahu odlišné sazby použitelné pro každou část trvání prodlení.

Z praktických důvodů zde uvádíme pouze sazby zákonných úroků za poslední roky. Tento přehled je určen pouze pro informativní účely a nenahrazuje potřebu v každém jednotlivém případě konzultovat použitelné vnitrostátní právní předpisy.

V případě, že je úhrada peněžitého plnění nařízena rozhodnutím soudu, se k zákonným úrokům připočte příplatek ve výši 5 procentních bodů. V takovém případě se úrok ve výši 5 % *per annum* stává automaticky splatným – bez nutnosti vydání jakéhokoliv dalšího soudního rozhodnutí –, a to ode dne, kdy se rozsudek stane pravomocným. Tato povinná finanční sankce se připočte k sankčním úrokům, případně k dlužné náhradě, v souladu s § 829a odst. 4 portugalského občanského zákoníku.

Sazby zákonných úroků od 5. srpna 1980 do dnešního dne jsou následující:

Od 5. srpna 1980 do 22. května 1983 [(1 021 dní) – legislativní nařízení č. 200-C/80 ze dne 24. června 1980 a ministerská prováděcí vyhláška č. 447/80 ze dne 31. července 1980]	15 %
Od 23. května 1983 do 28. dubna 1987 [(1 437 dní) – ministerská prováděcí vyhláška č. 581/83 ze dne 18. května 1983]	23 %
Od 29. dubna 1987 do 29. září 1995 [(3 076 dní) – ministerská prováděcí vyhláška č. 339/87 ze dne 24. dubna 1987]	15 %
Od 30. září 1995 do 16. dubna 1999 [(1 295 dní) – ministerská prováděcí vyhláška č. 1171/95 ze dne 25. září 1995]	10 %
Od 17. dubna 1999 do 30. dubna 2003 [(1 475 dní) – ministerská prováděcí vyhláška č. 263/99 ze dne 12. dubna 1999]	7 %
Od 1. května 2003 [(1 475 dní) – ministerská prováděcí vyhláška č. 291/03 ze dne 8. dubna 2003]	4 %

Sazby obchodněprávních zákonných úroků od 28. září 1995 do dnešního dne jsou následující:

Od 28. září 1995 do 16. dubna 1999 [ministerská prováděcí vyhláška č. 1167/95 ze dne 23. září 1995]	15 %
Od 17. dubna 1999 do 30. září 1999 [ministerská prováděcí vyhláška č. 262/99 ze dne 12. dubna 1999]	12 %
Od 1. října 2004 do 31. prosince 2004 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu (<i>Direcção-Geral do Tesouro</i> , „DGT“) č. 10097/04 ze dne 30. října 2004]	9,01 %
První polovina roku 2005 [ministerská prováděcí vyhláška č. 597/2005 ze dne 19. července a oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu č. 310/2005 ze dne 14. ledna 2005]	9,09 %
	9,05 %

Druhá polovina roku 2005 [ministrská prováděcí vyhláška č. 597/2005 ze dne 19. července a oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu č. 6923/2005 ze dne 25. července 2005]	
První polovina roku 2006 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu č. 240/2006 ze dne 11. ledna 2006]	9,25 %
Druhá polovina roku 2006 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu č. 7706/2006 ze dne 10. července 2006]	9,83 %
První polovina roku 2007 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu č. 191/2007 ze dne 5. ledna 2007]	10,58 %
Druhá polovina roku 2007 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance (<i>Direcção-Geral do Tesouro e Finanças</i> , „DGTF“) č. 13665/2007 ze dne 30. července 2007]	11,07 %
První polovina roku 2008 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 2152/2008 ze dne 29. ledna 2008]	11,20 %
Druhá polovina roku 2008 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 19995/2008 ze dne 14. července 2008]	11,07 %
První polovina roku 2009 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 1261/2009 ze dne 14. ledna 2009]	9,50 %
Druhá polovina roku 2009 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 12184/2009 ze dne 1. července 2009]	8 %
První polovina roku 2010 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 597/2010 ze dne 4. ledna 2010]	8 %
Druhá polovina roku 2010 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 13746/2010 ze dne 12. července 2010]	8 %
První polovina roku 2011 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 2284/2011 ze dne 21. ledna 2011]	8 %
Druhá polovina roku 2011 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 14190/2011 ze dne 14. července 2011]	8,25 %
První polovina roku 2012 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 692/2012 ze dne 17. ledna 2012]	8 %
	8 %

Druhá polovina roku 2012 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 9944/2012 ze dne 24. července 2012]	
První polovina roku 2013 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 584/2013 ze dne 11. července 2013]	7,75 %
Druhá polovina roku 2013 Operace upravené legislativním nařízením (<i>Decreto-lei</i>) č. 62/2013 [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 11617/2013 ze dne 17. září 2013]	8,50 %
Ostatní operace [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 10478/2013 ze dne 23. srpna 2013]	7,50 %
První polovina roku 2014 Operace upravené legislativním nařízením č. 62/2013	8,25 %
Ostatní operace [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 1019/2014 ze dne 24. ledna 2014]	7,25 %
První polovina roku 2014 Operace upravené legislativním nařízením č. 62/2013	8,15 %
Ostatní operace [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 8266/2014 ze dne 16. července 2014]	7,15 %
První polovina roku 2015 Operace upravené legislativním nařízením č. 62/2013	8,05 %
Ostatní operace [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 563/2015 ze dne 19. ledna 2015]	7,05 %
Druhá polovina roku 2015 Operace upravené legislativním nařízením č. 62/2013	8,05 %
Ostatní operace [oznámení generálního ředitele pro státní pokladnu a finance č. 7758/2015 ze dne 14. července 2015]	7,05 %

3 Jsou případně k dispozici další informace o způsobu výpočtu zákonného úroku?

Další informace týkající se výpočtu sazeb zákonných úroků naleznete na internetových stránkách Generálního ředitelství pro státní pokladnu a finance Ministerstva spravedlnosti.

<http://www.dgtf.pt/avisos-e-circulares/taxas-de-juros-moratorios>

4 Existuje bezplatný on-line přístup k výše uvedenému právnímu předpisu?

Přístup na internetové stránky uvedené v odpovědi na otázku č. 3 je bezplatný.

Upozornění

Informace uvedené v tomto přehledu jsou obecné povahy a nejsou vyčerpávající. Tyto informace nejsou pro kontaktní místo, Evropskou soudní síť pro občanské a obchodní věci, soudy, ani pro jiné osoby nikterak závazné. Účelem těchto informací není nahradit potřebu konzultovat použitelné právní předpisy.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/02/2017